

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04

ZESPÓŁ REALIZACJI

BADAŃ

INTERNET:

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04

621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17

<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24

00 - 503 W A R S Z A W A

TELEFAX 629 - 40 - 89

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/85/85/98

PREFERENCJE PARTYJNE W CZERWCU '98

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Od kilku miesięcy najważniejszą sprawą wpływającą na postrzeganie życia politycznego jest kwestia reformy administracyjnej kraju oraz wszystkie wydarzenia, które z tym się wiążą. Nawet w odbiorze społecznym sprawa liczby przyszłych województw stała się w większym niż dotąd stopniu upolityczniona¹, co - jak się wydaje - jest skutkiem traktowania jej przez część ugrupowań przede wszystkim jako instrumentu gry politycznej. W okresie realizacji sondażu Senat przyjął podział kraju na 15 województw, przedstawiciele prezydenta zaś zapowiedzieli jego weto po przedłożeniu mu ustawy przez parlament.

Wśród innych wydarzeń czerwca warto przypomnieć o strajku maszynistów PKP i niejasnych, przez część mediów interpretowanych jako polityczne, motywach tego strajku. W parlamencie toczyły się w tym czasie ważne debaty związane z oceną przeszłości - przyjęto uchwałę potępiającą totalitaryzm komunistyczny, zgłoszono projekty ustaw dekomunizacyjnej i lustracyjnej. Również i te wydarzenia mogły wpłynąć na kształt sympatii politycznych respondentów.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w czerwcu², udział w nich wzięłoby - według własnych zapowiedzi - 64% badanych, czyli o 5 punktów więcej niż przed miesiącem. Poziom tych deklaracji jest najwyższy w tym roku. Można zatem sądzić, że wydarzenia ostatnich tygodni (w tym przede wszystkim sprawa reformy administracyjnej kraju) nie przyczyniły się do wzrostu zniechęcenia czy spadku zainteresowania życiem politycznym, ale przeciwnie raczej rozbudziły w społeczeństwie emocje polityczne i pobudziły chęć aktywnego udziału w życiu społecznym.

¹ Patrz komunikat CBOS „Sprawa reformy administracyjnej kraju”, czerwiec ‘98.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (97) przeprowadzono w dniach 17-23 czerwca ‘98 na 1103-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

W ogólnym bilansie poparcia społecznego czerwiec okazał się dość niepomyślny zarówno dla AWS, jak i SLD. Wprawdzie mamy do czynienia - podobnie jak w ubiegłym miesiącu - z równowagą sił między tymi dwoma ugrupowaniami, jednak poparcie dla nich kształtuje się na nieco niższym poziomie niż w maju.

**POPARCIE DLA PARTII POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

w procentach

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	'96		'97								'98					
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII/IX	I	II	III	IV	V	VI
AWS	26	23	25	24	24	26	22	21	23	21	28	32	29	30	27	25
SLD	22	18	20	22	23	23	24	26	24	22	27	25	21	24	27	24
UW	7	8	4	8	8	8	8	7	6	10	15	15	14	14	12	15
UP	7	8	5	7	5	5	8	8	4	5	7	6	6	8	8	8
PSL	11	12	10	10	10	7	10	8	9	8	7	8	10	8	6	7
ROP	8	8	8	6	6	6	5	5	4	5	3	5	5	3	4	3
Inna partia*	3	3	2	2	5	4	2	3	4	2	2	2	3	4	4	4
Trudno powiedzieć	11	14	16	16	13	14	13	14	20	19	9	7	12	10	12	14
N	707	706	666	735	744	777	779	691	759	1436	695	696	670	707	975	708

* W przedwyborczych pomiarach w ramach tej kategorii zliczone zostały wskazania na takie ugrupowania, jak: KPEiR RP, UPR, NChD Blok dla Polski oraz odpowiedzi „inna partia lub organizacja”.

W czerwcu odnotowaliśmy niewielki (2-punktowy), aczkolwiek kolejny już, spadek poparcia dla AWS. Obecnie ugrupowanie to mogłoby liczyć na głosy jednej czwartej osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w wyborach - jest to zarazem najgorszy z tegorocznych wyników uzyskiwanych przez Akcję. Od kwietnia liczba zwolenników tego ugrupowania zmniejszyła się o 5 punktów.

Niemal takie samo poparcie jak AWS uzyskał jej polityczny konkurent - SLD. Poparcie dla Sojuszu, po odnotowanym w maju wzroście notowań, zmalało o 3 punkty procentowe.

Jedynym ugrupowaniem, które nieco zyskało w ciągu ostatniego miesiąca, jest Unia Wolności (wzrost poparcia o 3 punkty). Obecnie - podobnie jak na początku bieżącego roku - mogłaby ona liczyć na głosy jednej siódmej potencjalnych wyborców.

Nie zmieniły się notowania pozostałych ugrupowań. Nadal na czwartym miejscu rankingu partii cieszących się największym społecznym poparciem sytuuje się Unia Pracy. Zamiar oddania głosu na tę partię niezmiennie deklaruje 8% ankietowanych. Minimalnie mniejszy odsetek osób popiera PSL, za którym opowiada się 7% badanych deklarujących udział w głosowaniu.

Gdyby wybory odbywały się dziś, do parlamentu nie wszedłby ROP. Od kwietnia liczba jego zwolenników w sondażu nie osiąga wymaganego dla partii progu pięcioprocentowego poparcia.

★

★

★

Sprawa reformy administracyjnej i samorządowej oraz wydarzenia z nią związane przyczyniły się raczej do pobudzenia zainteresowania polityką (przynajmniej jeśli chodzi o warstwę deklaracji) niż do zniechęcenia czy spadku zainteresowania. W konflikcie między rządzącymi a opozycją - coraz bardziej mającym charakter gry politycznej, a nie ścierania się racji merytorycznych - nie ma, jak dotąd, zwycięzców. Oba najważniejsze na scenie politycznej ugrupowania nieco straciły w czerwcu, jednak strata ta jest raczej niewielka.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			Liczba osób
	1	2	3	
Ogółem	64	16	20	1102
Płeć				
Mężczyźni	69	13	18	522
Kobiety	60	18	21	580
Wiek				
18-24 lat	59	24	17	153
25-34	59	15	26	196
35-44	64	18	19	232
45-54	68	12	19	216
55-64	74	13	13	125
65 lat i więcej	64	13	23	180
Miejsce zamieszkania				
Wies	64	14	22	410
Miasto do 20 tys.	60	22	19	137
od 21 do 100 tys.	68	14	18	203
101-500 tys.	65	17	18	210
501 tys.i więcej mieszk.	64	17	19	142
Region				
Północny	58	17	25	129
Zachodni	66	18	16	104
Środkowo-zachodni	67	16	17	178
Środkowy	61	15	24	198
Wschodni	65	20	15	120
Południowo-wschodni	69	11	20	176
Południowo-zachodni	64	15	20	198
Wykształcenie				
Podstawowe	57	17	26	341
Zasadnicze zawodowe	60	16	24	293
Średnie	70	15	14	367
Wyższe	81	11	8	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	85	6	8	81
Prac. umysł. niż. szczebla	69	17	13	107
Pracownicy fiz.- umysł.	60	13	27	100
Robotnicy wykwalifikowani	64	13	23	118
Robotnicy niewykwalifik.	57	15	27	48
Rolnicy	70	16	14	52
Pracujący na rach. własny	60	15	25	57
Bierni zawodowo				
Renciści	60	17	24	125
Emeryci	69	13	18	198
Uczniowie i studenci	66	20	14	60
Bezrobotni	57	23	19	95
Gospodynie domowe i inni	44	25	31	61
Pracujący poza rolnictwem				
sferze budżetowej	69	16	15	111
sekt. państw., publicznym	74	9	17	100
sp. własc. pryw. i państwa	68	18	14	108
sekt. pryw. poza rolnict.	60	12	28	210
prywatnym gosp. rolnym	72	12	16	61
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	63	18	19	141
201 - 325	52	19	28	159
326 - 449	61	18	21	179
450 - 599	67	12	22	177
Powyżej 599 zł	74	12	14	246
Ocena własnych war. mater.				
Złe	54	19	27	304
Średnie	66	16	18	516
Dobre	73	11	16	282
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	62	13	25	63
Raz w tygodniu	68	15	16	598
Kilka razy w miesiącu	58	18	24	157
Kilka razy w roku	61	18	21	187
W ogóle nie uczestniczy	60	10	30	98
Poglądy polityczne				
Lewica	74	12	14	236
Centrum	56	22	22	323
Prawica	77	7	16	323
Trudno powiedzieć	48	22	29	221

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

	(%)								
	UP	UW	AWS	SLD	PSL	ROP	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	8	15	25	24	7	3	4	14	708
Płeć									
Mężczyźni	7	15	24	27	7	3	4	12	360
Kobiety	9	15	25	21	6	4	3	17	347
Wiek									
18-24 lat	13	13	25	10	7	3	1	28	91
25-34	8	23	23	17	8	1	3	17	115
35-44	9	12	25	27	4	3	8	12	148
45-54	8	15	17	33	7	6	3	10	147
55-64	3	12	31	37	7	4	1	5	93
65 lat i więcej	6	14	30	19	9	2	4	16	114
Miejsce zamieszkania									
Wieś	7	7	21	24	16	3	1	20	261
Miasto do 20 tys.	12	10	24	25	3	8	4	13	82
od 21 do 100 tys.	10	16	29	27	0	1	4	13	137
101-500 tys.	8	25	29	26	2	2	3	5	138
501 tys.i więcej mieszk.	6	26	22	18	0	5	9	15	90
Region									
Północny	8	19	22	15	8	7	5	15	74
Zachodni	7	19	19	30	4	5	2	15	68
Środkowozachodni	10	15	20	26	9	2	5	13	120
Środkowy	7	14	25	26	3	3	3	17	120
Wschodni	8	12	16	29	14	3	5	14	78
Południowo-wschodni	8	13	31	16	6	3	3	19	121
Południowo-zachodni	8	15	32	29	4	2	2	8	127
Wykształcenie									
Podstawowe	5	9	28	23	14	2	0	19	192
Zasadnicze zawodowe	13	5	25	25	6	4	6	17	175
Średnie	8	19	25	25	4	3	5	12	259
Wyższe	6	38	15	26	0	6	3	6	82
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier.,inteligencja	6	32	16	26	2	3	4	12	69
Prac.umysł.niż.szczębla	4	21	23	34	1	0	7	9	74
Pracownicy fiz.- umysł.	14	24	22	18	0	6	3	14	60
Robotnicy wykwalifikowani	11	9	32	23	2	6	5	14	76
Robotnicy niewykwalifik.	24	3	20	29	9	2	0	14	27
Rolnicy	8	9	4	23	41	3	0	3	36
Pracujący na rach. własny	5	14	30	35	1	3	5	7	34
Bierni zawodowo									
Renciści	7	6	23	29	13	4	3	14	75
Emeryci	6	13	29	27	8	2	3	12	135
Uczniowie i studenci	8	30	23	6	7	0	0	26	40
Bezrobotni	6	4	33	11	6	6	3	32	54
Gospodynie domowe i inni	10	8	30	25	0	3	5	19	27
Pracujący poza rolnictwem									
sferze budżetowej	11	20	21	26	3	5	3	11	77
sekt. państw.,publicznym	8	14	27	32	0	3	3	14	74
sp. właśc. pryw. i państwa	9	24	19	25	2	2	7	12	74
sekt. pryw. poza rolnict.	9	18	25	26	2	5	5	11	126
prywatnym gosp. rolnym	9	7	12	19	36	5	2	10	44
Dochody na jedną osobę									
Poniżej 200 zł	15	6	24	12	17	4	3	19	89
201 - 325	11	16	27	24	4	2	2	14	83
326 - 449	10	13	21	26	8	2	6	14	109
450 - 599	6	13	22	34	5	4	1	16	116
Powyżej 599 zł	5	25	25	26	2	3	5	9	183
Ocena własnych war. mater.									
Złe	10	8	24	24	6	6	5	18	164
Średnie	7	13	26	24	7	4	3	16	337
Dobre	8	23	23	25	6	0	4	10	206
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	3	13	41	4	5	2	14	18	38
Raz w tygodniu	9	13	31	15	9	5	2	15	405
Kilka razy w miesiącu	8	20	17	35	5	0	4	11	90
Kilka razy w roku	7	19	14	39	3	3	2	13	115
W ogóle nie uczestniczy	7	13	5	55	1	0	6	11	59
Poglądy polityczne									
Lewica	7	6	4	71	6	1	1	4	175
Centrum	13	20	18	18	10	0	4	17	180
Prawica	6	22	48	1	4	7	6	7	247
Trudno powiedzieć	8	7	15	14	8	3	2	43	106